

Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien

Andersen, Johnny Michael

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):

Andersen, J. M., (2010). *Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien*, Nr. 1/1-01, 7 s., jan. 26, 2010. FOI Udredning Nr. 2010/2 http://www.foi.life.ku.dk/Publikationer/FOI_serier/Udredninger.aspx

FOI Udredning

Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien

Johnny M. Andersen

FOI Udredning 2010 / 2

Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien

Forfatter: Johnny M. Andersen

Fødevareøkonomisk Institut

Københavns Universitet

Rolighedsvej 25

1958 Frederiksberg

www.foi.life.ku.dk

Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien

I EU's sundhedstjek af landbrugspolitikken er der rettet øget fokus på markedsorientering, miljø og innovation samt en reduktion af den direkte landbrugsstøtte. Som et led heri afkobles handyrpræmien. Fra og med 2012 vil det således ikke længere være muligt at få udbetalt handyrpræmier¹. Der er p.t. ikke taget stilling til fordelingen af det afkoblede støttebeløb.

Handyrpræmierne udgør et betragteligt bidrag til resultatopgørelse for handyrproducenterne. Dansk Landsbrugsrådgivning, Landscentret har således opgjort, at handyrpræmierne har været nødvendige for at der kunne skabes et positivt driftsresultat, jf. tabel 1. Det gennemsnitlige resultat for producenter med mere end 200 producerede slagtekalve og ungtyre pr. år viser således, at handyrpræmierne overstiger driftsresultatet i alle årene i perioden 2005-08. Dvs. at produktionen ikke ville være lønsom uden støtte med det givne prisniveau. Afkoblingen af støtten sætter derfor spædkalveprisen under pres. På den baggrund kan der stilles spørgsmålstegn ved, om produktionen af handyr kan opretholdes ved afkoblingen af handyrpræmien, idet der også skal være dækning for omkostningerne ved produktionen af spædkalve.

Tabel 1. Resultatopgørelse for producenter med mere end 200 producerede slagtekalve og ungtyre pr. år, 1.000 kr.

	2005	2006	2007	2008
Antal ejendomme, stk.	83	83	91	64
Bruttoudbytte	1.698	1.651	1.792	2.515
heraf handyrpræmier	557	398	402	422
÷ Driftsomkostninger	1.504	1.576	1.706	2.220
= Resultat af primær drift	194	75	86	295
+ Afkoblet EU-støtte	591	608	612	591
÷ Finansieringsomkostninger	-289	-367	-508	-765
= Driftsresultat	496	316	190	121

Kilde: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret (2009): Produktionsøkonomi Kvæg 2009.

Nærværende notat, som er udarbejdet af Fødevareøkonomisk Institut efter anmodning fra Fødevareministeriet, har til formål at belyse konsekvenserne af en afkobling af handyrpræmien. Notatet er primært en opdatering af tidligere analyser foretaget af Jens Hansen, FOI². Der fokuseres imidlertid alene på produktionen af handyr. I det nedenstående beskrives først den nuværende handyrproduktionen under de nuværende betingelser. Dernæst beskrives markedet

¹ Der kan opnås præmier i 2011 med slutudbetaling i 2012. Handyrpræmien udgør ca. 1.174 kr. pr. dyr for tyre og ca. 839 kr. for stude. Det faktiske beløb vil være betinget af kursen på euro i støtteudbetalingsåret. Der er imidlertid et budgetloft på 246 mio. kr. Overskrides loftet, nedsættes præmien pr. dyr forholdsmæssigt. Desuden er der et fradrag som følge af gradueringen. Fradraget udgør 7, 8 og 9 pct. i hhv. 2009, 2010 og 2011.

² Jens Hansen (2008): Landbrugs- og samfundsøkonomiske konsekvenser af de ændringer af landbrugspolitikken som Kommissionen har foreslået på baggrund af sundhedstjekket, notat og Jens Hansen (2008): Dækningsbidrag ved produktion af ungtyre i årene 2002-07, notat.

for kalvekød kvalitativt i 2012 efter afkoblingen af støtteordningerne. Og endelig gives et forsigtigt bud på den danske produktion af handyr efter afkoblingen.

Handyrproduktionen og effekten af handyrpræmierne

Der produceres ca. 1 spædkalv pr. årsko, hvoraf ca. halvdelen er handyr. Da hovedparten af kobestanden er malkekøer (> 80 pct.) i Danmark, hidrører størstedelen af handyrproduktionen fra malkekvægholdet. Det er imidlertid de færreste handyr, som bliver opfedet på malkekvægbedrifterne. I stedet sælges spædkalvene med henblik på opfedning på andre bedrifter, fx tidligere malkekvægsbedrifter, som har det fornødne staldanlæg.

Produktionen af spædkalve af hankøn spiller en begrænset rolle på malkekvægbedrifterne. Med det nuværende prisniveau tegner de afsatte 2-3 uger gamle tyrekalve sig for knap 2 pct. af det samlede bruttoudbytte pr. malkeko³. Det indebærer, at produktionen af spædkalve, og dermed udbuddet af spædkalve, er rimelig upåvirket af salgsprisen på spædkalve. Ved god økonomi i handyrproduktionen, kan mælkeproducenten opnå en god pris for spædkalvene, og omvendt ved en dårlig økonomi i handyrproduktionen. Der er dog en nedre grænse; prisen på spædkalven skal dække samtlige produktionsomkostninger. Dvs. omkostninger til sødmælk, kalveblanding, hø, dyrlæge og strøelse. Hertil kommer afskrivninger og forrentning af inventar og stald samt aflønning af arbejdstidsforbruget.

I følge Landscentret er smertegrænsen for malkekvægsbesætningerne 500 kr. pr. spædkalv (Per Spleth, pers. medd.). Ved en lavere pris er det mere lønsomt at aflive spædkalvene. Det er ikke ensbetydende med, at mælkeproducenter vil lade sig nøjes med 500 kr. pr. spædkalv. I det omfang de øvrige EU-lande vil betale en højere pris end de danske handyrproducenter, er der i stedet basis for eksport. I 2009 blev der således eksporteret omkring 17.000 spædkalve til en skønnet pris på 800-900 kr. pr. stk. (K.B. Lind Pedersen, pers. medd.).

Produktionen af spædkalve er selvsagt ikke en biproduktion på bedrifter med kødkvæg. En væsentlig del af kødkvægproduktionen har imidlertid karakter af at være en biaktivitet. I gennemsnit er der således mindre end 15 ammekøer pr. bedrift blandt de bedrifter, som har ammekøer⁴. Disse bedrifter vil imidlertid også få en ringere økonomi ved afkoblingen af støtten, men da enhederne er små, vil den samlede effekt være begrænset. For de største bedrifter vil afkoblingen dog kunne have en effekt på produktionsniveauet. Det vurderes imidlertid, at en gunstig økonomi i denne produktionsgren i højere grad er betinget af tilskud til afgræsning i forbindelse med natur- og landskabspleje.

Det økonomiske resultat for handyrproducenterne er belyst nærmere i tabel 2 og 3 via produktionsgrenstatistikken for 2005, som er fremskrevet til 2010 med den stedfundne og den forventede prisudvikling. Desuden er der taget højde for en anslået produktivitetsstigning.

³ Den gennemsnitlige pris for en 50 kg slagtekalv udgjorde 763 kr. i 2009, jf. interne priser i Landbrug og Fødevarer, og udbyttet pr. malkeko 21.219 kr., jf. Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret (2009): Budgetkalkuler pr. oktober 2009.

⁴ Der er i gennemsnit 12 ammekøer pr. bedrift i 2008 blandt de bedrifter, som har ammekøer, jf. Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk/HDYR1). I gruppen med over 50 ammekøer pr. bedrift er der 85 ammekøer i gennemsnit.

Resultatopgørelsen er vist dels for samtlige heltidsproducenter, dels for heltidsproducenter med mindst 40 producerede handyr pr. år.

Resultatet viser, at der er et positivt dækningsbidrag I samt et negativt dækningsbidrag II og nettooverskud i samtlige år for såvel alle heltidsbedrifter som heltidsbedrifter med mere end 40 producerede handyr. Dvs. at der med det givne prisniveau ikke er økonomisk grundlag for at opretholde produktionen på langt sigt selv om handyrpræmierne opretholdes.

Tabel 2. Produktionsværdi, omkostninger og dækningsbidrag mv. for ungtyre mv. på heltidsbedrifter, kr. pr. produceret handyr

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Gns. af 2005-10
Antal bedrifter i populationen	4.779	-	-	-	-	-	-
Antal bedrifter i stikprøven	359	-	-	-	-	-	-
Antal producerede ungtyre pr. bedrift	42	-	-	-	-	-	-
Tilvækst	2.475	2.417	2.572	3.472	3.123	3.299	2.977
Husdyrgødning	181	180	210	392	298	234	263
Handyrpræmie	771	671	622	626	620	613	630
Produktionsværdi	3.427	3.268	3.404	4.490	4.041	4.146	3.870
Korn og kraftfoder	1.880	1.847	2.252	2.960	2.471	1.998	2.306
Indkøbt grovfoder	179	176	214	282	235	190	220
Dyrlæge og medicin	88	87	90	99	101	105	96
Diverse husdyromkostninger	94	96	98	100	102	104	100
Energi	51	55	59	67	50	54	57
Maskinstation	63	66	71	75	76	78	73
Rentebelastning, besætn. og beholdn.	82	89	82	93	90	89	88
Omkostninger I vedr. grovfoder	141	139	147	210	172	150	163
<i>Variable omkostninger i alt</i>	<i>2.578</i>	<i>2.557</i>	<i>3.014</i>	<i>3.885</i>	<i>3.297</i>	<i>2.767</i>	<i>3.104</i>
Dækningsbidrag I	849	712	391	605	744	1.379	766
Arbejdsomkostninger	745	758	796	817	836	856	813
Vedligeholdelse, inventar	100	104	106	111	113	115	110
Afskrivninger, inventar	113	115	118	122	125	127	121
Rentebelastning, inventar	24	24	25	26	27	27	26
Omkostninger II vedr. grovfoder	93	94	98	101	103	106	100
<i>Delvis variable omkostninger, i alt</i>	<i>1.075</i>	<i>1.095</i>	<i>1.142</i>	<i>1.177</i>	<i>1.204</i>	<i>1.232</i>	<i>1.170</i>
Dækningsbidrag II	-226	-383	-752	-572	-460	148	-404
Diverse omkostninger	144	147	151	155	158	161	154
Vedligeh. og afskrivn., bygninger	188	195	207	215	220	224	212
Rentebelastning, bygninger	331	343	365	379	387	395	374
Omkostninger III vedr. grovfoder	89	89	91	94	96	98	94
<i>Faste omkostninger i alt</i>	<i>752</i>	<i>775</i>	<i>815</i>	<i>844</i>	<i>861</i>	<i>879</i>	<i>835</i>
<i>Omkostninger i alt</i>	<i>4.405</i>	<i>4.426</i>	<i>4.971</i>	<i>5.906</i>	<i>5.362</i>	<i>4.878</i>	<i>5.109</i>
Nettooverskud	-978	-1.158	-1.567	-1.416	-1.321	-731	-1.239
Uden handyrpræmie							
Dækningsbidrag I	78	41	-231	-21	124	766	136
Dækningsbidrag II	-997	-1.054	-1.374	-1.198	-1.080	-465	-1.034
Nettooverskud	-1.749	-1.829	-2.188	-2.042	-1.941	-1.344	-1.869
Uden tilskud og prisfald på spædkalve¹⁾							
Dækningsbidrag I	740	1.065	335	123	477	911	582
Dækningsbidrag II	-336	-30	-807	-1.054	-727	-321	-588
Nettooverskud	-1.088	-805	-1.622	-1.898	-1.588	-1.200	-1.423

Ann. 2005-tallene er fremskrevet på grundlag af den stedfundne prisudvikling samt den forventede prisudvikling. Det er endvidere kalkuleret med en stigning i arbejds- og foderproduktiviteten på hhv. 4 og 1 pct. om året samt en stigning i totalproduktiviteten ved produktion af grovfoder på 1,5 pct. om året. Handyrpræmierne er korrigeret for støttereduktion som følge af produktionsloftet samt den stigende gradueret. For 2009 og 2010 er der kalkuleret med en støttereduktion på 16,17 pct. i lighed med 2008.

¹⁾ Ved prisfald på spædkalve er der kalkuleret med en pris på 500 kr. pr. stk.

Kilde: Egne beregninger baseret på FOI (2007): Økonomien i landbrugets driftsgrene, Serie B nr. 90.

Fjernes handyrpræmierne, vil der fortsat være et lille positivt dækningsbidrag I i de fleste af årene, hvorimod dækningsbidrag II og nettooverskuddet vil blive mere negativt. Hvis fjernelse af handyrpræmierne suppleres med et fald i prisen på spædkalve svarende til malkekvægproducenternes smertegrænse (500 kr.), forbedres resultatet lidt. Dækningsbidrag II, og dermed også nettooverskuddet, vil dog fortsat være negativt. Dvs. at det fortsat ikke med det givne prisniveau vil være lønsomt at opretholde produktionen på sigt.

Tabel 3. Produktionsværdi, omkostninger og dækningsbidrag mv. for ungtyre mv. på heltidsbedrifter med mindst 40 producerede ungtyre, kr. pr. produceret handyr

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Gns. af 2005-10
Antal bedrifter i populationen	863	-	-	-	-	-	-
Antal bedrifter i stikprøven	63	-	-	-	-	-	-
Antal producerede ungtyre pr. bedrift	147	-	-	-	-	-	-
 Tilvækst	2.468	2.410	2.565	3.464	3.116	3.292	2.969
Husdyrgødning	184	183	214	398	303	238	267
Handyrpræmie	848	738	684	689	682	674	693
<i>Produktionsværdi</i>	<i>3.500</i>	<i>3.331</i>	<i>3.463</i>	<i>4.551</i>	<i>4.100</i>	<i>4.204</i>	<i>3.930</i>
 Korn og kraftfoder	1.880	1.847	2.252	2.960	2.471	1.998	2.306
Indkøbt grovfoder	189	186	226	298	248	201	232
Dyrlæge og medicin	80	79	82	90	92	96	88
Diverse husdyromkostninger	90	92	94	96	98	100	96
Energi	48	52	56	63	47	51	54
Maskinstation	62	65	70	74	75	76	72
Rentebelastning, besætn. og beholdn.	72	78	72	81	79	78	78
Omkostninger I vedr. grovfoder	148	146	154	220	180	157	172
<i>Variable omkostninger i alt</i>	<i>2.569</i>	<i>2.546</i>	<i>3.006</i>	<i>3.881</i>	<i>3.290</i>	<i>2.756</i>	<i>3.096</i>
Dækningsbidrag I	931	785	457	670	810	1.448	834
 Arbejdsomkostninger	723	735	772	793	812	831	789
Vedligeholdelse, inventar	107	111	114	118	121	123	117
Afskrivninger, inventar	112	114	117	121	124	126	120
Rentebelastning, inventar	24	24	25	26	27	27	26
Omkostninger II vedr. grovfoder	115	117	121	125	128	131	124
<i>Delvis variable omkostninger, i alt</i>	<i>1.081</i>	<i>1.101</i>	<i>1.148</i>	<i>1.184</i>	<i>1.211</i>	<i>1.238</i>	<i>1.176</i>
Dækningsbidrag II	-150	-317	-691	-514	-400	210	-343
 Diverse omkostninger	135	138	141	145	148	151	145
Vedligeh. og afskrivn., bygninger	182	189	201	208	213	217	206
Rentebelastning, bygninger	330	342	364	378	386	394	373
Omkostninger III vedr. grovfoder	94	94	96	100	102	104	99
<i>Faste omkostninger i alt</i>	<i>741</i>	<i>763</i>	<i>803</i>	<i>832</i>	<i>849</i>	<i>866</i>	<i>822</i>
<i>Omkostninger i alt</i>	<i>4.391</i>	<i>4.411</i>	<i>4.957</i>	<i>5.897</i>	<i>5.349</i>	<i>4.860</i>	<i>5.095</i>
Nettooverskud	-891	-1.080	-1.494	-1.345	-1.249	-656	-1.165
 Uden handyrpræmie							
Dækningsbidrag I	83	47	-227	-19	129	774	141
Dækningsbidrag II	-998	-1.055	-1.375	-1.203	-1.082	-465	-1.036
Nettooverskud	-1.739	-1.818	-2.178	-2.034	-1.931	-1.331	-1.858
 Uden tilskud og prisfald på spædkalve¹⁾							
Dækningsbidrag I	745	1.071	339	125	481	918	587
Dækningsbidrag II	-337	-31	-809	-1.058	-729	-320	-590
Nettooverskud	-1.078	-794	-1.612	-1.890	-1.578	-1.186	-1.412

Anm. 2005-tallene er fremskrevet på grundlag af den stedfundne prisudvikling samt den forventede prisudvikling. Det er endvidere kalkuleret med en stigning i arbejds- og foderproduktiviteten på hhv. 4 og 1 pct. om året samt en stigning i totalproduktiviteten ved produktion af grovfoder på 1,5 pct. om året. Handyrpræmierne er korigeret for støttereduktion som følge af produktionsloftet samt den stigende graduering. For 2009 og 2010 er der kalkuleret med en støttereduktion på 16,17 pct. i lighed med 2008.

¹⁾ Ved prisfald på spædkalve er der kalkuleret med en pris på 500 kr. pr. stk.

Kilde: Egne beregninger baseret på grunddata til FOI (2007): Økonomien i landbrugets driftsgrene, Serie B nr. 90.

Ved vurdering af ovenstående resultater, skal det tages i betragtning, at opgørelsen gælder samtlige handyr. Dvs. både slagtekalve og ungtyre fra såvel malkekvæg- og ammekvægsbesætninger. Det må her være rimeligt at antage, at økonomien for kontraktproduktioner (fx *Dansk Kalv* og *Den Frie Kalv*) er bedre end for ungtyre i kraft af en højere afregningspris, ligesom lønsomheden i ungtyreproduktionen baseret på malkekøer er bedre end ungtyreproduktionen baseret på ammekøer i kraft af en bedre størrelsesøkonomi. Den nuværende produktionsgrenstatistik åbner imidlertid ikke op for en differentiering. Da hovedparten af handyrproduktionen består af ungtyre baseret på malkekøer, vurderes det, at resultatet er repræsentativt for den produktion.

For kontraktproduktionen vurderes resultatet at være bedre. Ud fra Budgetkalkulerne kan det således konstateres, at dækningsbidraget pr. produceret handyr for Dansk Kalv er 200-450 kr. højere end for ungtyre, jf. Landbrugets Rådgivningscenter, Landscentret (2009): Budgetkalkuler pr. oktober 2009. For en del slagtekalveproducenter vil det være muligt at hæve nettooverskuddet tilsvarende⁵.

Endelig skal det nævnes, at der alene er set på alle heltidsbedrifter samt heltidsbedrifter med mindst 40 producerede handyr. For de helt store producenter må der formodes at være størrelsesøkonomiske gevinster i kraft af fx billigere foderindkøb. Det indkøbte foder tegner sig således for knap halvdelen af samtlige omkostninger. Hertil kommer lavere grovfoderomkostninger og arbejdskraftsforbrug ved stordrift.

Afkobling af slagte- og handyrpræmierne - alt andet lige

Slagte- og handyrpræmierne vil blive afkoblet senest i 2012. Herefter vil ammekopræmien, som er opretholdt i Belgien, Spanien, Frankrig, Østrig og Portugal, være den eneste tilbageværende koblet kvægpræmie. Afkoblingen af slagte- og handyrpræmierne vil forringe det økonomiske resultat for handyrproduktionen i EU. Der må derfor forventes en nedgang i produktionen, da producenter med den ringeste økonomi må forventes at blive udskilt.

Der er imidlertid tale om en mindre reduktion i produktionen. Det skyldes, at der kun er 4 lande, som har koblet handyrpræmier, og 6 lande, som har koblet kvægpræmier, jf. nedenfor. I det omfang der etableres artikel 68 -foranstaltninger⁶, hvorved præmierne delvis kan forblive koblet, vil produktionsnedgangen blive endnu mindre. I det nedenstående er der set bort fra denne mulighed.

Det lavere udbud må forventes at resultere i lidt højere afsætningspriser for okse- og kalvekød. Prisen vil imidlertid være stærkt presset af de væsentlig lavere priser fra 3. lande. Præferencer for europæisk kød vil imidlertid også spille ind. Men ændringer i den nuværende importbeskyttelse og de nuværende eksportrestitutioner kan meget vel overdøve forventningen om en lidt højere afregningspris for europæisk kød.

⁵ Det skal bemærkes, at der ligeledes er kreaturkoncepter for ungtyre fra ammekvæg (fx *Friland Limousine* og *Friland Angus*), hvor det er muligt at opnå en merpris.

⁶ Artikel 68 i Rådforordning nr. 73 af 19. januar 2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitik's ordninger for direkte støtte til landbrugere åbner op for at yde særlig støtte til landbrugerne som et led i EU's sundhedstjek. Støtten kan bl.a. ydes til sårbare produktioner.

Det er ikke alle lande, som kan forvente en nedgang i produktionen. Danmark er sammen med Sverige, Finland og Slovenien de eneste EU-lande, som oppebærer handyrpræmier. Disse landes konkurrenceevne vil derfor blive stærkt svækket i forhold til de øvrige EU-lande, og det er derfor især i disse lande, at der må forventes en stor nedgang i produktionen.

Produktionen i Belgien (Flandern og Bruxelles), Spanien, Frankrig, Holland, Østrig og Portugal må dog også forventes at blive mindre, idet slagtepræmien til kalve afkobles. Og de samme lande, med undtagelse af Belgien, berøres ligeledes af afkoblingen af slagtepræmien for voksent kvæg. Konsekvenserne for indtjeningen vil dog være mindre end for lande, hvor handyrpræmien afkobles, idet slagtepræmien er væsentligt mindre end handyrpræmien⁷.

I Danmark vil det lidt højere prisniveau ingenlunde stå mål med tabet ved fjernelse af handyrpræmien. Den i forvejen skrantende handyrproduktion må derfor forventes at falde i takt med at produktionsapparatet nedslides. Det vil først og fremmest være ungtyreproduktionen, som står for skud, idet indtjeningen ændres fra det dårlige til det værre. Det vil kun være de helt store rentable producenter, som kan forventes at overleve.

For kontraktproduktionen, som primært produceres til hjemmemarkedet, er billedet mere uklart. Selv om der er en merpris i slagtekalveproduktionen i forhold til ungtyreproduktionen, så er resultatet ikke godt, og den bliver værre ved afkoblingen af handyrpræmien. Danskernes præferencer spiller imidlertid også ind. Ved en reduktion i produktionen af danske ungtyre, må der alternativt forventes at blive større efterspørgsel efter kontraktproduktionen. Dermed vil der være basis for at udvide den nuværende kontraktproduktion⁸. Afregningsprisen skal dog stige med knap 5 kr. pr. kg slagtet vægt for at neutralisere fjernelsen af handyrpræmien⁹. Det svarer til en stigning på omkring 20 pct. ved det nuværende prisniveau, hvilket næppe er muligt. Ved en højere EU-pris vil det dog være mere overkommeligt, idet prisspændet vil være mindre.

Den danske handyrproduktion efter afkoblingen

Økonomien i ungtyreproduktionen baseret på malkekøer er ikke rentabel selv med koblet handyrpræmier. Ved afkoblingen af præmien forringes resultatet yderligere. Og selv om der må forventes en mindre stigning i de europæiske afregningspriser efter afkoblingen, så vil der ud fra en økonomisk gennemsnitsbetragtning ikke være grundlag for at opretholde produktionen. Dvs. at hovedparten af ungtyreproduktionen må forventes at blive udfaset i takt med at

⁷ Slagtepræmien for kalve udgør 50 euro pr. dyr, hvorimod handyrpræmien for ungtyre/stude udgør 210/150 euro pr. dyr. Forskellen er dog mindre, idet slagtepræmierne er koblet 100 pct. blandt de lande, som har valgt slagtepræmie, hvorimod det kun er 75 pct. af præmien, som er koblet blandt de lande, som har handyrpræmie. Der vil dog fortsat være en væsentlig forskel i præmierne.

Slagtepræmien for voksent kvæg udgør 80 euro pr. dyr, men her har de berørte lande kun koblet 40 pct. af præmien. Dog er den hollandske slagtepræmie for voksent kvæg koblet 100 pct. (http://ec.europa.eu/agriculture/capreform/infosheets/meat_da.pdf)

⁸ Den nuværende kontraktproduktion udgør omkring 55.000 stk. handyr, jf. Per Spleth (pers. medd.).

⁹ Handyrpræmien udgjorde 925,90 kr. i 2009 ved en reduktion på 16,17 pct. som følge af budgetloftet og en graduering på 6 pct. (= $1175 \cdot (1 - 0,1617) \cdot 0,94$). Ved en slagtet vægt på 185-205 kg udgør handyrpræmien 4,50-5,00 kr. pr. kg.

produktionsapparatet nedslides. Tilbage vil der kun være de helt store producenter, som er i stand til at billiggøre produktionen i kraft af stordriftsfordelene¹⁰.

Kontraktproduktionen har en bedre økonomi end den traditionelle ungtyreproduktion i kraft af en merpris på produktet. Merprisen er imidlertid væsentlig mindre end handyrpræmien, og denne produktion vil ligeledes have en anstrengt økonomi efter afkoblingen. Der er her taget i betragtning, at det i kraft af brugerpræferencer vil være muligt at opnå en større stigning i afregningsprisen end stigningen i EU-prisen. Såfremt der kan opnås gode afregningspriser, vil det endog være muligt at udvide den nuværende kontraktproduktion. Ved dårlige afregningspriser må der derimod forventes indskrænkninger i produktionen, og en halvering af den nuværende produktion er ikke utænkelig.

Produktionen af ungtyre baseret på ammekøer må forventes at forblive uændret. Da enhederne gennemsnitligt er meget små og har karakter af en biaktivitet, vil afkoblingen nok belaste økonomien, men effekten vil være begrænset. Fokus vil her i større omfang være rettet mod tilskud til afgræsning i forbindelse med natur- og landskabspleje.

Mælkeproducenterne må under alle omstændigheder forvente lave priser for spædkalvene. Langt hovedparten af produktionen af spædkalve må ud fra en økonomisk betragtning forventes at blive eksporteret eller aflivet. Anlægges der en optimistisk vinkel, kan der måske oprettholdes en samlet handyrproduktion på omkring 75.-100.000 stk. incl. produktion af avlstyre, hvilket skal ses i sammenhæng med den nuværende handyrproduktion på omkring 260.000 stk.¹¹ incl. handyr fra ammekvægholdet. Dvs. at der er en overskudsproduktion i størrelsesordenen 160.-185.000 stk. fra malkekvægholdet. Da der næppe kan eksporteres spædkalve i det omfang, må det ud fra en økonomisk betragtning forventes, at aflivning af spædkalve bliver en hyppig løsning.

Det skal endelig bemærkes, at ovenstående konklusioner er baseret på en produktionsgrenstatistik, som rummer slagtekalve såvel som ungtyre, og sidstnævnte dækker ungtyre fra såvel malkekøer som ammekøer. Når produktionsgrenstatistikken for 2008 er udarbejdet, vil det være muligt at skelne mellem handyr fra hhv. malkekøer og ammekøer. Det vil derved blive muligt at kvalificere ovenstående konklusioner.

¹⁰ Andelen af store producenter er i fremgang. I følge K.B. Lind Pedersen (pers. medd.) tegner producenter med over 300 producerede handyr om året sig for 37 pct. af den samlede produktion i 2009, hvorimod den tilsvarende andel udgjorde 24 pct. i 2005.

¹¹ De 260.000 stk. svarer til Danmarks gennemsnitlige antal slagtede og eksporterede handyr i perioden 2000-08, jf. Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk/HDYR1).